

Cussegl da vischnaunca 24-2013/2016
Seduta dils 9 da settember 2015

Protocol

dalla seduta dil cussegl da vischnaunca,
mesjamna, ils **9 da settember 2015**, allas 20¹⁵- 00¹⁰
en casa communal

Presidi: Livio Zanetti

Actuar: Ervin Maissen

Presentes:

a) Cussegl	Christoph Berger Armin Berther Adrian Bigliel Silvio Candinas Adrian Deflorin Rita Huonder-Tenner	Wendelin Jacomet Armin Manetsch Flavio Murer Alfred Spescha Rico Tuor Livio Zanetti
b) Suprastonza communala	Francestg Cajacob Cecilia Maissen-Desax	Iso Mazzetta
c) Perstgisas	Madlen Deflorin-Spescha Edgar Durschei Jordana Lozza-Desax	Adrian Pally Roger Tuor
d) Referenta	Esther Casanova (planisadra)	
e) Hosps	1 persuna	

“Oz haiel jeu sco vicepresidente la honur d’astgar tgamunar la seduta dil cussegl da vischnaunca. L’entschatta aunc in pintga caussa organisatoria: Per questa sera funcziunescha cusseglier Adrian Bigliel sco dumbravuschs e sco substitut da cusseglier Adrian Pally proponel jeu cusseglier Adrian Deflorin. Tenor situaziun vegnan dunna Esther Casanova, planisadra ed Ervin Maissen, menader uffeci da baghegiar a prender part dalla discussiun sco persunas dil fatg.

Oz vegnin nus a tschentiar il fundament per in proxim svilup da nossa vischnaunca. Il cussegl da vischnaunca sto oz esser pertscharts, nua che la via duei menar. Vulein nus impedir ni anflar in consens e crear las premissas per in bien svilup? Jeu vesel la revisiun dalla planisaziun locala sco ina platta verda da „Lego“.

Sch’il fundament pigl avegnir da Mustér vegn preparaus oz optimalein ed il suveran accepta questa revisiun, lu san las interpresas sesviluppar ni interpresas novas vegnan a prender dimora a Mustér.

Pil turissem ein ils differents projects planisai da gronda ed impurtonta muntada. Quels ein denton mo realisabels cun questa revisiun parziala dalla planisaziun locala.

Perfin en la «Strategia pertuccont posiziunar las resursas regiunalas» dalla Regiun Surselva ein suandonts puncts vegni fixai:

- 1. Revitalisar il turissem**
- 2. Rinforzar la regiun da habitar**
- 3. Sviluppar il provediment**
- 4. Optimar il traffic**

Tgi da nus ha per exempel saviu che la pli sperta pendiculara dalla Svizra – numnadamein la pendiculara a Mustér – ascenda 11 m per secunda naven da Mustér a Caischavedra.

Jeu sun perschuidius, che nus **stuein el futur** vender pli activ nossas purschidas existentas.

Alla fin da miu plaid introductiv lessel aunc exprimer in giavisch.

Gest muort l’impurtonza da certas fatschentas eis ei essenzial ch’il cussegl da vischnaunca disponi dil temps necessari per sepreparar sin la tractaziun da quellas. Perquei giavischel jeu pigl avegnir, ch’ils messadis sco era tut ils documents vegnan tarmess ad uras al cussegl da vischnaunca.

Bien engraziament per risguardar quei giavisch.

Jeu hai fetg grond plascher da comunicar dapi nossa davosa seduta dil cussegl da vischnaunca duas naschientschas, numnadamein:

Anean Caderas d’Acletta, naschius ils 20 d’uost 2015, fegl da Nicole e Roman Caderas; Mauro Janis Deflorin da Cuoz, naschius ils 26 d’uost 2015, fegl da Daniela ed Adrian Deflorin-Flepp.

Cordiala gratulaziun als loschs geniturs.

Cunquei arvel la 24avla seduta dalla perioda d’uffeci 2013/2016.

Tractandas:

1. Planisaziun locala: Revisiun parziala (messadi nr. 31-2013/2016)
2. Ura da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il vicepresident: Igl actuar:

Livio Zanetti

Ervin Maissen

1. Planisaziun locala: Revisiun parziala (messadi nr. 31-2013/2016)

Suprastonza communal

Il president communal introducescha la fatschenta a basa dil messadi, dils differents rapports sco era dils documents ch'ei stai a disposiziun al cussegl da vischnaunca. Alla gruppa da lavur che ha preparau la fatschenta han cusseglier Adrian Bigliel, Erica Candinas-Bearth, Simon Bisquolm, gerau Iso Mazzetta, president communal Francestg Cajacob, la planisadra Esther Casanova ed il menader digl uffeci da baghegiar Ervin Maissen priu part. La fatschenta vegn presentada suandontamein:

- Aspects economics
  - Turissem: Zona d'ennevar s. Catrina - Lai Alv
Zona speciala resort Catrina
Zona speciala Disentiserhof
  - Mistregn: Zona da mistregn Pignola/Marias
- Cuntegn dalla revisiun
- Cumpensaziun dallas zonas da baghegiar

La revisiun parziala dalla planisaziun locala ei da gronda muntada pil svilup economic dalla vischnaunca da Mustér, aschibein turisticamein mo era pertuccont il mistregn. La zona d'ennevar garantisce in territori da skis ennevau gia l'entschatta dalla sesiun da skis. Il resort Catrina duei generar novs letgs caulds e cunquei novs hosps per las pendicularas. Cun la revisiun dalla zona speciala Disentiserhof duei vegnir possibilitau in menaschi da cura ed aschia ina completaziun turistica a Mustér. El medem mument preveda igl investur da far diever dalla fontauna da radon ella Val Sogn Placi. Denton gioga era il mistregn in'impurtonta rolla per Mustér. L'engrondaziun dalla zona da mistregn a Pignola/Marias duei possibilitar a menaschis existents novas investziuns e cheutras la pusseivladad da segirar plazzas da lavur. Cun in niev menaschi sil sectur viafieril duess ei esser pusseivel da crear novas plazzas da lavur.

Esther Casanova declara a basa dils plans las midadas succedidas en connex cun la planisaziun locala e las adattaziuns dils plans generals d'avertura e da provediment. Plinavon era las midadas necessarias en connex cun la revisiun parziala dalla lescha da baghegiar. Cun excepziun dad in pèr paucas midadas redacziunalas pertuccan las ulteriuras midadas ils plans da zonas. Singuls artechels ein vegni elaborai ensemen cun il cussegliader giuridic e san buca vegnir midai senza midar il connex denter il plan da zonas e la lescha da baghegiar.

En connex cun la revisiun dalla lescha da planisaziun federala digl 1. da matg 2014 ei sedau duas midadas essenzialas. Numnadamein il moratori davart surfatschas da terren da baghegiar e l'introducziun d'ina contribuziun sin la plivaleta dil terren enzonau. La contribuziun da plivaleta duei star a disposiziun alla vischnaunca per mitigar mesiras da planisaziun. Sin fundament dil moratori da terren da baghegiar dispona il cantun Grischun d'ina bilanza negativa. Il cantun Grischun sto pia cumpensar terren che vegn enzonaus entras tal che vegn exzonaus. Aschia ston tuttas surfatschas che vegnan enzonadas vegnir cumpensadas entras la medema surfatscha che vegn exzonada.

Gerau Iso Mazzetta presenta las surfatschas ch'ein pertuccadas d'ina exzonaziun. Pertuccai dall'exzonaziun ein la claustra, la vischnaunca, las pendicularas ed ina persuna giuridica. Tenor la carta nova da prighels approbada dalla cumissiun da prighel duein differentas surfatschas enteifer il perimeter da flums ed uals vegnir partidas tier alla zona da grond prighel (zona cotschna). Tier las exzonaziuns settracta ei d'ina reduenziun dalla surfatscha en zona da mistregn a Raveras, da differentas zonas per surfatschas verdas che vegnan partidas tier da niev alla zona da tener liber. Plinavon settracta ei da surfatschas che vegnan gia oz buca pli utilisadas. Igl ei pusseivel da cumpensar tuttas surfatschas tenor las pretensiuns dil cantun.

Discussiun davart la debatta d'entrada

Cussegliera Rita Huonder e cusseglier Armin Manetsch

“Oz havein nus la pusseivladad da dar in ulteriur impuls positiv sin il sectur dall'economia e dil turissem. Ei va oz buca mo pil turissem, mobein era pil mistregn. Culs projects che stattan oz sin tractanda lein nus possibilitar e jeu les engraziar alla suprastanza cun lur collaboraturs per la gronda lavur prestada.

Alla entrada dil vitg la zona speciala Disentiserhof per in menaschi da cura e hotel, la fontauna da radon ella Val Sogn Placi che duei vegnir nezegiada danovamein, la quala ha gia pli bauld dau gronda reputaziun a nossa regiun.

Per saver garantir egl avegnir bunas pistas gia all'entschatta dalla sesiun d'unviern basegnan las pendicularas stabiliments d'ennevar el territori da skis. Quels stabiliments garanteschon gia all'entschatta d'igl unviern bunas rezervaziuns per nos hotels e l'independenza dall'associaziun dalla scola da skis ei lu era garantida. Ils proprietaris da habitaziuns secundaras han la pusseivladad da guder pli ditg nies territori da skis ed aschia era d'affittar pli stedi lur habitaziuns. La zona speciala Catrina dat in niev maletg el vitg e la plivaleta da nossa vischnaunca crescha. En la davosa revisiun totala dalla planisaziun ei vegniu fatg ina cunvegnientscha cun las pendicularas nua ch'ina cumpart dalla plivaleta dil terren enzonau dueva vegnir investada en ils stabiliments d'ennevar ni en autras investiziuns peresistentas a favur dil turissem.

Quei ein bials projects per il turissem! Fetg impurtont ei denton era che la zona da mistregn a Pignola/Marias vegn engrondida. Leu sesanfla ina ideala situaziun per il commerci. La communicaziun dalla Regenza grischuna davart in'ulteriura digren dil diember da habitonts da 0.3% en Surselva dat da patertgar! E gest en quei temps sa nossa vischnaunca danovamein selegrar ch'ei dat aunc fatschentas ch'ein interessadas d'investar ella regiun. Quell'engrondaziun dalla zona da mistregn a Pignola aulza la pusseivladad da nossa vischnaunca per daventar in ferm center sisum la Cadi ed aschia mantener e crear novas plazzas da lavur e d'emprendissadi. Noss'incarica ei da metter a disposiziun terren en las dretgas zonas e possibilitar in bien e prospereivel avegnir cheu tier nus.

A Pignola/Marias eis ei previu d'enzonar bialas surfatschas che surveschan alla cultivaziun purila e che vegnan taxadas sco surfatschas cun culturas alternontas e da valur speciala pil puresser. Perquei eis ei necessari che quellas surfatschas vegnan nezegiadadas meglier che la zona da mistregn actuala a Pignola e che quellas surfatschas stettien buca a disposiziun per intents da speculaziun, mobein per migliorar la situaziun dil mistregn en vischnaunca.”

Discussiun en detagl

La discussiun succeda en suandonta successiun:

1. Zona d'ennevar s. Catrina - Lai Alv
2. Zona speciala resort Catrina
3. Zona speciala Disentiserhof e fontauna da radon
4. Zona da mistregn Pignola/Marias
5. Diversas midadas
6. Cumpensaziuns
7. Lescha da baghegiar

Cussegl da vischnaunca

Ils singuls projects dalla revisiun parziala dalla planisaziun locala vegnan buca mess en dubi ed igl ei indispensabel da crear las premissas necessarias per che l'economia sa sesviluppar, resp. ils projects sin rucca san vegnir realisai. Tonaton savess la fatschenta far naufragi, perquei ch'ils projects ein fetg divergents e plidentan differentamein votantas e votants. Perquei fuss ei evtl. indicau da suttametter la fatschenta cun damondas separadas alla votaziun dil pievel.

Ulteriuramein setschenta la damonda davart l'indemnisaziun da plivalur. Il terren enzonaus en zona da mistregn a caschun dalla revisiun totala dalla planisaziun locala ei vegnius utilisaus mal. En connex cun l'enonzaziun nova eis ei necessari da procurar ina megliera utilisaziun dil terren che quei ei capitau a Pignola.

Ein ils differentes dossiers preparai sufficientamein, aschia che neginas instituziuns cantunales san refusar ils projects? Sco gia menziunau haveva la vischnaunca luvrau ora tier la davosa revisiun totala dalla planisaziun ina cunvegrientscha cun las pendicularas nua ch'ina cumpart dalla plivaleta dil terren enzonau dueva vegnir investada en ils stabiliments d'ennevar ni en autras investiziuns. Ei quei era il cass tiel resort Catrina?

Con lunsch ei la vischnaunca obligada d'indemnisar exzonaziuns da terren e con lunsch ein personas privatas involucadas en connex cun la cumpensaziun/exzonaziun da terren da baghegiar?

Suprastonza communal

Gest muort la diversidad dils projects para ei ord vesta dalla suprastonza communal per indicau d'unir tut il projects en ina damonda. Per la vischnaunca da Mustér ei il turissem ina petga fetg ferma, denton ein era il mistregn e la sparta da survetsch da gronda muntada. Alla suprastonza communal para quella fatschenta d'esser equilibrada.

Pil terren che vegn exzonaus sco cumpensaziun pil terren che vegn enzonaus paga la vischnaunca neginas indemnisaziuns. Cun excepziun dalla zona da mistregn a Raveras setracta ei en quels cass da negina svaletaziun dalla valeta dil terren, perquei ch'ils edifecis da construcziun aulta ein strusch pusseivels en quellas zonas e damai che la gronda part dil terren sto en connex cun la purificaziun dallas zonas da prighel vegnir exzonada. Sper la claustra, las pendicularas e la vischnaunca ei actualmein ina persuna giuridica confruntada cun la damonda per in'exzonaziun da terren da construcziun.

Cussegl da vischnaunca

En connex cun la zona da mistregn a Pignola/Marias scriva la suprastonza communal che la contribuziun da plivalur stetti a disposiziun per l'avertura dil quartier. La vischnaunca sezza vegni denton buca a s'engaschar en connex cun l'avertura dalla nova zona da mistregn a Pignola. Da principi duessen las contribuziuns da plivalur star a disposiziun per finanziar sperditas che sedattan entras l'exzonaziun da terren. Co vul la vischnaunca

en cass d'ina revisiun totala dalla planisaziun locala indemnisar sperditas che sedattan d'ina exzonaziun da terren?

Suprastonza communal

La reglamentaziun davart il sbursar ina contribuziun da plivaleta che sedat entras in'enzonaziun da terren da baghegiar ni in augment da valeta entras ina midada da diever ei reglada ella lescha federala. Actualmein exista in temps transitori per l'introducziun dalla contribuziun da plivalur. La vischnaunca ei libra d'incassar quella contribuziun. El cass concret vala la contribuziun da plivalur sco contribuziun dalla vischnaunca vid l'avertura dalla zona da mistregn. Tier las enzonaziuns privatas desista la vischnaunca denton buca sils pagaments da plivalur.

Dil reminent ha la dertgira gia schurmegiau exzonaziuns da terren, ch'ei duront 30 entochen 40 onns buca vegnius surbaghegius, senza indemnisaziun.

Cussegl da vischnaunca

Sa il terren che vegn enzonus vegnir vendius per in prezi pli ault che fixau? Tgei succeda cun lezza plivaleta? L'enzonaziun astga buca esser in regal enviars ils privats. Vegness il terren acquistaus entras la vischnaunca, havess ella la controlla davart la valeta dil terren ed igl incasso.

Suprastonza communal

Cun l'enzonaziun dil terren possibilitein nus d'optimar la situaziun da piazzas da lavur existentas e da crear piazzas da lavur novas. Ina fatschenta ei visada vi sin la vischinonza dil binari dalla viafier. En quei cass eis ei da quintar cun pliras piazzas da lavur novas. Entras l'enzonaziun ha la vischnaunca la pusseivladad da promover in saun prosperar dil mistregn. La vischnaunca paga nuot vid l'avertura dalla zona da mistregn. Cun desister dalla contribuziun da plivalur en favur dall'avertura ha la vischnaunca la pusseivladad da sustener il mistregn. La valeta dil terren per l'affittaziun ei vegnius plafonus en ina cunvegnientscha. Actualmein exista igl interess pil diever da terren en zona da mistregn. Pér en tschun onns eis ei memia tard da procurar l'enzonaziun, perquei che quels menaschis han entochen lu anflau autras sligiazions evtl. era ordeifer vischnaunca. Divider ils projects per la decisiun ei buca bien. Ils dus projects turissem e mistregn sustegnan in l'auter ella votaziun.

Cussegl da vischnaunca

Per la survesta dallas fatschentas e la materia differenta da quellas fuss ei opportun da suttametter il project en duas damondas al suveran. El messadi menziunescha la suprastonza communal ch'ei seigi vegniu inoltrau dus giavischs che hagien saviu vegnir risguardai. Pertgei vul ins buca spitgar cun quellas duas enzonaziuns sin che la revisiun totala dalla planisaziun succeda? Han ins gia anflau ina sligiazion cul proprietari da terren per la dislocaziun dalla senda?

Suprastonza communal

En in cass setracta ei d'ina proposta che la vischnaunca ha fatg per che ina famiglia giuvna – che dispona era en in'otra vischnaunca davart agen schischom – sappi engrondir sia casa existenta. En quei cass ei la damonda davart la dislocaziun dalla senda sclarida, perquei ch'ei setracta dil medem proprietari. En l'auter cass setracta ei da baghetgs en zona agricola che san buca vegnir utilisai senza ina midada dalla zona en ina zona da mistregn. Ina lubientscha da baghegiar per midadas da diever ei pusseivla mo en cumbinaziun cun ina procedura per baghetgs ordeifer la zona da baghegiar. Ina damonda da baghegiar corrispudenta ha il cantun gia renviu inagada. En omisdus cass ei la cunvegna pertuccont la contribuziun da plivalur suttascretta.

Cussegliera Rita Huonder s'absenta en connex cun la tractaziun da quellas damondas.

Cusseglier Wendelin Jacomet

Sa s'accordar cun la proposta en connex cun l'engrandaziun dalla casa. Denton ei el dil meini che l'enzonaziun dalla zona da mistregn a Prau duei vegnir examinada en connex cun la revisiun totala dalla planisaziun locala. A vesta dalla vischinonza dil vitg duei quella surfatscha star a disposiziun ad ina zona da habitar e buca ad ina zona da mistregn. Pil mistregn stattan las zonas da mistregn existentas a disposiziun.

Suprastonza communal

La zona da mistregn stat buca en cuntradicziun cun la zona vischinonta e la staziun da transmissiun dalla Repower. Era leu setracta ei facticamein d'ina zona da mistregn. Oz sesanflan quels baghetgs en la zona agricola. Ina midada da diever dils baghetgs ei pusseviva mo sin fundament d'ina midada da zonas.

Cussegli da vischnaunca

Gest en quei cass fagess ei senn da tener liber quei terren per ina zona da baghegiar che lubescha dapli che mo il diever da mistregn.

Cun l'enzonaziun a Prau savess ins era sustener in sempel vischin, tgei che pudess esser motivaziun per sustener da l'otra vart projects pli gronds.

Cusseglier Wendelin Jacomet

Far la proposta da buca risguardar la parcella 1594 per la zona da mistregn Acla da Fontauna. Il basegns per quella parcella duei vegnir sclarius danovamein e risguardaus pli tard a caschun dalla revisiun totala dalla planisaziun locala.

Decisiun

Cun 2 encunter 5 vuschs e 6 abstenziuns vegn la proposta da cusseglier Wendelin Jacomet sbittada.

La seduta cuntinuescha en preschientscha da cussegliera Rita Huonder-Tenner.

Cussegli da vischnaunca

La suprastonza communal ha fatg bunas preparativas per tractar quella fatschenta. Fertan che mistregn e turissem profiteschon dalla revisiun parziala dalla planisaziun locala, vegn il puresser – cunzun la zona da mistregn – bravamein alla cuorta.

Co se presenta la situaziun pertuccont il terren ch'ei aunc buca nezegiaus a Pignola? Con serius ei la damonda davart il diever dil terren ed entochen cu san ins quintar ch'il terren vegni surbaghegiaus? Munta la via a Segnas (Via Foppas) in impediment per las duas zonas da mistregn? Dat ei aunc ulteriurs arguments che plaidan encunter separar las duas fatschentas? Vegn il terren a Pignola vendius u schaus a tscheins?

Suprastonza communal

Igl onn 2011 han ins fixau en ina cunvegna ch'il terren a Pignola stoppi vegnir surbaghegiaus enteifer 5 onns. Quei vul dir che quella cundiziun scada igl onn 2016. Quella cundiziun ei buca formulada el conclus dalla Regenza. Cheu setracta ei d'ina cunvegnientscha denter vischnaunca e proprietari. Vegn quei terren buca surbaghegiaus, havess la vischnaunca la pussevividad d'exxonar quei terren a caschun dalla proxima revisiun dalla planisaziun locala.

Pertuccont las surfatschas el vest dalla Via Foppas existan plirs preprojects, denton negin project da baghegiar. Singuls menaschis vulan optimar lur menaschi entras construir baghetgs novs e cheutras possibilitar meglieras estructuras. Cheu va ei per segirar plazzas da lavur existentas. El cass dalla parcella 189 dependa la surbaghegiada da quest'enzonaziun sco era dalla

realisaziun dil menaschi da viafier. Pil prosperar d'ina vischnaunca astga ei buca depender da singulas parcelas. La proposta ei ina pusseivladad per s'avanzar en ina buna direcziun economica che vegn dabien aschibein al turissem sco era al mistregn.

Pil terren che vegn enzonaus a Pignola ei il prezi da vendita vegnius fixaus. Quei prezi vala era sco indicatur per fixar il tscheins en dretg da baghegiar. La vischnaunca sa controllar ch'ils prezis fixai vegnien observai.

Cussegl da vischnaunca

La suprastonza communal surpren la responsablidad en cass che la fatschenta fagess naufragi, perquei ch'ils projects ein buca vegni separai. Per la vischnaunca e siu prosperar eis ei impurtont che omisdus projects da planisaziun vegnien approvai.

Al puresser fa ei mal d'unfrir il bi terren a Pignola per ina zona da mistregn. Denton dat ei era arguments per la midada da zonas. Tgei influenza ha quella midada sin il terren arabel (Fruchtfolgefläche)? L'engrondaziun dalla zona da baghegiar egl ost dalla Via Foppas fa senn. Pertgei denton l'enonzaziun el vest? Ei existess era la pusseivladad da far diever dalla zona da mistregn a Raveras per construir pliras hallas da mistregn.

Esther Casanova

La bilanza davart la surfatscha arabra succeda sur la surfatscha digl entir cantun. Pil mument dispona il cantun aunc sufficientamein da surfatschas arabras. Denton eis ei buca enconuschent co quella situaziun semida el futur. Il cantun ei obligaus da mantener la surfatscha indicada ella bilanza.

Suprastonza communal

La schanza d'engrondir la zona da mistregn vinavon encunter vest ei strusch dada. La damonda pil diever da terren da mistregn a Raveras ei minima, il davos era pervia dil schliet access cun camiun.

Resort Catrina

Cussegl da vischnaunca

Actualmein survescha il parcadi dallas pendicularas era per las presentaziuns da circus. Han ins gia anflau in niev plaz pil circus? En connex cun il Crest d'Acletta han ins giu fatg ina convegnoientscha pertuccont la contribuziun da plivaleta, la quala dueva star a disposiziun per stabiliments d'ennevar e stabiliments turistics persistents. Han ins el cass dalla midada da zonas a Sontga Catrina medemamein previu ina contribuziun da plivalur?

Suprastonza communal

Pil circus han ins buca anflau ina sligiazion. La vischnaunca ei bein interessada da mantener sligiazions en favur dil circus, denton eis ei grev d'anflar tier nus ina piazza che ademplescha las premissas concernent grondezia, pendenza e cuvrida dalla piazza.

Il project pil Crest d'Acletta prevedeva da realisar habitaziuns secundaras e da vender quellas. El cass dil resort Catrina setracta ei buca d'ina enonzaziun, mobein d'ina midada da zonas. Plinavon vul ins cul resort Catrina crear letgs caulds. Cuntrari ad ulteriurs cass desista igl investur d'ina damonda da susteniment entras la vischnaunca. Denton vegn la vischnaunca a vegnir confruntada cun ina tala damonda el cass dalla realisaziun d'eventuals stabiliments d'ennevar.

Disentiserhof

Cussegl da vischnaunca

Pertgei vegn la fontauna da radon tractada el rapport davart la zona da mistregn ed il Resort Catrina e buca el rapport davart il Disentiserhof? Eis ei previu da colligiar la fontauna cul resort e tgi procura quella colligiazion?

Tgi ei possessur dalla fontauna da radon? Co se presenta la situaziun dalla pastira ed il diever da quella enteifer la zona da schurmetg per la tschaffada dalla fontauna da radon?

Eis ei era previu da colligiar il begl che sesanfla sin la parcella dil Disentiserhof cun l'aua dalla fontauna da radon?

Suprastonza communal

Tier la zona speciala Disentiserhof setracta ei d'ina complexa fatschenta. Perquei ei quella zona vegnida tractada en in rapport separau. Igl ei aunc buca definiu tgi che procura la colligiazion dalla fontauna da radon cul Hotel Disentiserhof. Igl ei pusseivel che la Corporaziun d'aua Spina da vin fa quei ed adossescha al hotel ils cuosts che occuoran alla corporaziun per quei provediment. Igl ei era pusseivel ch'il hotel procura sez per la colligiazion.

La fontauna sesanfla en proprietad dalla vischnaunca. En connex cun la realisaziun dil cudisch funsil federal han ins tralasciau da pretendere il dretg da diever dalla fontauna, aschia che quella ei vegnida en possess dalla vischnaunca.

La fontauna nescha ella Val Sogn Placi al pei dil crest Lumpegna. La zona da schurmetg sesanfla per gronda part egl uaul, aschia ch'ella tanghescha praticamein negina pastira.

Pertuccont la colligiazion dil begl cun l'aua da radon setracta ei d'in detagl ch'ins duess tener en egl.

Zona da mistregn Pignola/Marias

Cussegl da vischnaunca

Ston las surfatschas che vegnan enzonadas en zona da mistregn vegnir cumpensadas cumpleinamein? Eventualmein fagess ei senn da fusiunar las vischnauncas. Aschia stessen a disposiziun pli grondas surfatschas en zona da mistregn.

Suprastonza communal

La surfatscha che vegn enzonada egl ost dalla Via Foppas sto tenor indicaziun digl ARE buca vegnir cumpensada. Il menaschi ch'ei previu en quei liug ei muort la cunfinaziun cul binari viafieril ligiaus al liug. Ulteriuramein vegn quei project sustenius entras il cantun. Igl ulteriur terren che vegn enzonaus ella zona da mistregn, sco era las surfatschas privatas che vegnan enzonadas ston vegnir cumpensai cumpleinamein.

Fusiuns da vischnaunca han buca per consequenza sin la surfatscha da terren en zona da baghegiar. La bilanza vegn menada entras il cantun e lez decida davart cumpensaziuns necessarias. Sur igl entir cantun auda il cantun denter quels cantuns cun ina memia gronda surfatscha da terren da baghegiar.

Cumpensaziuns

Suprastonza communal

Cheu setracta ei da surfatschas che vegnan sin fundament dalla carta da prighels surluvradas, enzonadas en ina zona da prighel, plinavon d'ina part dalla zona da mistregn a Raveras e dallas surfatschas en zona verda

entorn claustra. Ulteriuramein da surfatschas dallas pendicularas, las qualas san per motivs planisatoris buca vegnir surbaghegiadas, sco era d'ina pintga surfatscha privata.

Cussegl da vischnaunca

Il plan general d'avertura preveda a Plaun Tiatscha sin singuls tschancuns, aschibein la senda da gianellas e la senda da scursalar sil medem trassé. Han ins sclariu quei cun ils pertucchai sco era evtls. conflicts da segirtad?

Suprastonza communal

La damonda da segirtad ei buca vegnida sclarida. La suprastonza communal ha denton l'intenziun da procurar la colligiaziun dalla senda da gianellas cun Stagias e las ulteriuras vischnauncas, sco era da possibilitar ina scursalada naven da Stagias entochen Mumpé Medel. Denton serestrenscha la suveranità da planisaziun sils cunfins dalla vischnaunca da Mustér.

Cussegl da vischnaunca

Cheu setracta ei d'ina impurtonta fatschenta. Perquei eis ei necessari d'informar bein vischinas e vischins. Ins duei mirar cun curascha egl avegnir e perquei suttametter il project sco ina fatschenta al pievel.

Ei vegn resalvau ina proposta per decider, schebein la fatschenta duei vegnir suttamessa en in ni dus pachets al suveran.

Suprastonza communal

Economicamein eis ei impurtont da cuntinuar da cuminonza cun la fatschenta. La suprastonza communal ha previu pils 30 da settember 2015 ina sera d'informaziun per la populaziun.

Lescha da baghegiar

Art. 22 e 23 mintgamai al. 3

Cussegliers Wendelin Jacomet, Flavio Murer e Silvio Candinas

Il fatg che la cussegliaziun da baghegiar duei vegnir fixada per obligatoria en la zona centrala ed en las zonas dil vitg ha per consequenza che l'administraziun obtegn lavur supplementara. Damai che l'administraziun ei gia oz surcargada cun lavur, duess ins restar tier la formulaziun actuala che preveda che l'istanza da baghegiar sa consultar la cussegliaziun da baghegiar.

Suprastonza communal

La formaziun proponida cuagl obligatori ei succedida ord la pratica. Cun declarar la cussegliaziun per obligatoria vegn impediù discussiuns inutilas che caschunan buca meins lavur all'administraziun. Cun la cussegliaziun da baghegiar ed il memorandum less ins migliurar la qualitat da baghegiar e dils edifecis sco era la cumparsa dils baghetgs ed il maletg dil vitg. Ins sa stipular la cussegliaziun sco quei ei era oz il cass, denton ei la qualitat en mintga cass cumbinada cun lavur.

Decisiun

Cun 7 encunter 3 vuschs e 2 abstenziuns decida il cussegl da vischnaunca da mantener la versiun actuala dils art. 22 e 23 al. 3 dalla lescha da baghegiar che secloma vinavon sco suonda:

“Tuts projects da baghegiar ston vegnir annunziats all'istanza da baghegiar avon ch'els vegnan elaborai. En collaboraziun cun il patrun da baghegiar fixescha l'istanza da baghegiar las cundiziuns generalas che serefereschan al project. L'istanza da baghegiar sa pretender in simpel model, che cumpeglia era ils baghetgs cunfinonts. Ella sa consultar persunas dil fatg. Ils cuosts per la cussegliaziun vegnan adossai al patrun da baghegiar.”

Art. 22 al. 1

Cussegl da vischnaunca

Ei quella formulaziun concernent hotels e menaschis d'ustria necessaria?

Suprastonza communal

Era quella precisaziun ei sedada sin fundament dalla pratica.

Art. 28 al. 1, 2 e 3

Cussegl da vischnaunca

Cheu eis ei necessari ch'ins discuori mintgamai cun la medema noziun, numnadamein il spazi ni digl areal.

Suprastonza communal

Quei setracta d'in sbagli da formulaziun che vegn currigius.

Art. 29 al. 2

Cussegliaera Rita Huonder-Tenner

Propona d'adattar l'alinea 2 sco suonda:

"Spazi da habitar ei lubius per il possessur e per il persunal dil menaschi. Lubi ein plinavon dormitoris per persunal engaschau temporarmein senza confamigliars."

Cussegl da vischnaunca

Igl intent che la proposta davart dil cussegl vul contonscher ei il medem sco quel dalla suprastonza communal. Probablamein vul ins differenziar denter ina habitaziun pil possessur ni il persunal e la pusseivladad da crear dormitoris per persunal engaschau temporarmein.

Suprastonza communal

Ils dormitoris duein vegnir limitai sin persunal ch'ei engaschus temporarmein. Cheu sa quei era esser pusseivel per auters menaschis da sesiun. Habitaziuns pli grondas duein star a disposiziun sulettamein al possessur ni el persunal da menaschi.

Decisiun

Cun 1 encunter 11 vuschs vegn la proposta da cussegliera Rita Huonder renviada. L'alinea 2 secloma sco suonda:

"Spazi da habitar ei lubius mo per il possessur ni il persunal dil menaschi. Lubi ein aloschis per persunal ch'ei engaschus temporarmein senza confamigliars."

Cussegliaer Alfred Spescha

La secunda proposta tenor il messadi nr. 31-2013/2016 dalla suprastonza communal duei vegnir formulada sco suonda:

"2. Suttametter la revisiun parziala dalla lescha da baghegiar, dils plans da zonas e dils plans generals da formaziun tenor art. 11, al. 1 dalla lescha da baghegiar alla votaziun dil pievel cun schar decider dapersei la damonda pertucconta la nova zona da mistregn a Pignola (pia duas damondas da votaziun).

Suprastonza communal

La planisaziun locala e la lescha da baghegiar fuorman in'unitad. Sparter ils dus projects en decisiuns separadas ei perquei buca sempel. Vidlunder vegn la cumpensaziun dallas surfatschas che vegnan enzonadas e che ston vegnir exzonadas. Impurtont ei l'entira fatschenta senza valetar ils singuls projects.

Decisiuns

Cun 2 encunter 9 vuschs ed 1 abstenziun vegn la proposta da cusseglier Alfred Spescha renviada.

La fatschenta vegn en quei senn suttamessa en in project alla votaziun dil pievel.

Votaziun finala

Cun 10 encunter 2 vuschs e 0 abstenziuns decida il cussegl da vischnaunca da:

1. *Approbar la revisiun parziala dalla planisaziun locala che cumpeglia:*
  - *Revisiun parziala dalla lescha da baghegiar (art. 3, 12, 15 22, 23, 27bis, 28, 29, 36bis, 43, 54, 80, 82 e 88)*
  - *Plan da zonas Claustra 1:500*
  - *Plan da zonas Catrina 1:1'000*
  - *Plan da zonas Pignola 1:1'1000*
  - *Plan da zonas fontauna da radon 1:2'000*
  - *Plan da zonas e plan general da formaziun Disentiserhof 1:1'000*
  - *Plan da zonas ennevada 1:5'000*
  - *Plan da zonas Acla da Fontauna 1:1'000*
  - *Plan da zona Sax 1:1'1000*
  - *Plan da zonas Raveras 1:500*
  - *Plan da zonas e plan general da formaziun Fontanivas 1:2'000*
  - *Plan da zonas Veier 1:2'000*
  - *Plan da zonas Funs 1:500*
  - *Plan da zonas Segnas 1:1'000*
  - *Plan general d'avertura Catrina 1:2'000*
  - *Plan general d'avertura Pignola 1:1'000*
  - *Plan general d'avertura fontauna da radon 1:2'000*
  - *Plan general d'avertura-provediment ennevada 1:5'000*
  - *Plan general d'avertura-traffic Foppas 1:2'000*
  - *Plan general d'avertura-traffic Funs 1:500*
  - *Plan general d'avertura-traffic Siut 1:2'000*
  - *Plan general d'avertura-traffic Plaun Tiatscha 1:5'000*

2. *Suttametter la revisiun parziala dalla lescha da baghegiar, dils plans da zonas cun ils plans generals da formaziun tenor art. 11, al. 1 dalla lescha da baghegiar alla votaziun dil pievel.*

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il vicepresident: Igl actuar:

Livio Zanetti

Ervin Maissen

Cussegl da vischnaunca 24-2013/2016
Seduta dils 9 da settember 2015

2. Ura da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)

Suprastonza communal

Cunquei ch'il temps ei s'avanzaus vegn la damonda da cusseglier Livio Zanetti rispundida a caschun dalla proxima seduta.

Cussegl da vischnaunca

Con lunsch ein las contractiavs pigl acquist dalla parcella 3027 a Sut Gliendas progredidas?

Suprastonza communal

Las contractivas ei progredidas aschi lunsch, ch'igl ei pusseivel d'impurtar proximamein la fatschenta el cudisch funsil. Entochen la fin digl onn duess il contract pil dretg da construcziun esser preparaus.

Vicepresident dil cussegl da vischnaunca

La proxima seduta dil cussegl da vischnaunca ha liug venderdis, ils 9 d'october allas 20¹⁵ uras en casa communal. Plinavon menziunescha il vicepresident entginas occurrenz che han liug las proximas jamnas.

Pendenzas

Fatschenta/Sparta	Termin	Responsabel	Remarcas
Recav dil gudogn dalla cuminonza da maschinas forestalas Cadi	Ils 27 da fevrer 2015	Gerau Roger Tuor	
Priorisaziun dallas investiziuns, gliesta	Primavera 2015	Suprastonza communal	
Finanziaziun bus local cto. 651.315.00 Cumpart interessenza turistica	Preventiv 2016 November 2015	President communal	
Informaziun dalla populaziun davart la politica da tgira	Ils 24 d'avrel 2015	Geraua Cecilia Maissen	

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il vicepresident: Igl actuar:

Livio Zanetti

Ervin Maissen